

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetni helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: Halálozás; a szellemi feudokratia; Országgy. közlemény: (210d. ker. ülés az erdélyi részek visszacsatoltatása 's unio iránt felírást és küldöttséget határoz; ezután a' bányatörvényre tett frdi észrevételeket vizsgálta: mit a' 211d. ker. ülés. jun. 2k. is folytatott a' 279 §ig; 168d. frdi ülésb. a' rdi másod üzenet az unitariások 's állás-megtagadás iránt; 212d. ker. ülésb. jun. 20k. a' bányatörvény iránti frdi észrevételek vizsgálata végre jutott; azután a' frdi másod üzenet a' börtönrendszer iránt tárgyaltatott 's adatára és czáfolataira nézve 's V. és B-d. indítványa szerint állapított meg a' válasz szerkesztése jun. 27kei frdi ülésb. frdi üzenet felolvasatása után a' városrendezésről szóló 3dik válaszlul tanácskozott 's a' polg. qualificatiokra A. Gy. gr. indítványát fogadta el; jun. 27kei ker. ülés a' börtönrendszerrel viatkozott 's 4 kerül. börtönt fogadott el 10 helyett; legújabb: jul. 1jén az országgy. szállások fizetése határozatát el a' kerül. ülésben; kisdedovó intézeti ügy; Bihar vgyei közgyűlés fumei hir a' fels. idei látogatása iránt)
Ausztria (egyesület a' kiszabadult foglyok főségiésére.)
Spanyolország (havannai összeesküvés elnyomtatása; a' királyneket Madridba visszavárják. de mások előbb Izabella részéről látogatást rebesgetnek Lajos Filőpül 's cortes-felosztatást)
Anglia (felsőházi viták a' bordélyházak ellen Lajos Filőp Londoni látogatása 7ber közepére váratik; Montefiore Wellington lovagszobrának lelepleztetése.)
Franciaország (iparműkiállítási viszonyok; Napoleon Lajos; a' marokkai háboru iránt nézetek Meh. 2d. fia 's unokái Párisba küldetnek)
Poroszország (a' sziléziai hegyesgből zavaros hírek 's rombolások az elsanyart gyarművesek részéről)
Montenegro (angol látogatás Czetinyében)
Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Szigeti Szerencsy István kir. személynök ur ó exc. országgyűlés folyama alatt ismét egy új érzékeny csapás érte; szeretett két testvérinek nemrég történt halála után legközelebb zétényi gr. Klobusiczky Maria, néhai vajai 's ibrányi Ibrányi Miklós ur elmaradt özvegyének f. évi június 17kén Nógrádban Kékkön jövő boldogabb életre átköltözésével szeretve tiszelt kedves napát veszté el. A' boldogultnak szélesen kiterjed családjához tartozó rokonai benne a' leggyöngédebben szerető igaz szívű atyáit, számos ismerősei jeles tulajdonokkal bíró lelkes magyar hölgyet, a' szűkölködők bőkezű pártfogókat, ó exc. pedig azt, ki egyetlen kedves gyermeke b. Balassa Antalné mellett korán elhunyt édes anyja gondos tisztét hasonlíthatlan szorgalommal teljesíté. Aldás hamvaira.

Ócs. 's ap. kir. fels. Brunner Antal pesti sómászlót ideiglen nyugállapotba helyezni méltóztatott. Bernardovics István karansebesi sómászló f. e. maj. 28kán meghalt.

Szellemi feudokratia.

Ne legyetek bölcssek csak magatok értelme szerint.
Péld. 3. 7.

Szükségesnek látom előrebocsátani, mikép e' kisdéd cikkem kívül áll minden személyes czélzason; mirenézve előleg is minden gyanúsításnak ellenmondok. Igen gyakran hallottam emlegettetni a' korszalemet, mellynek nemcsak egyesek, de nemzetek sem birtok ellenszegülni; és húzamosb történetani combinationiók után jó formán meg valék győződve, miszerint a' fenebbi állítás igazolására korán sincs szükségünk teoriák feneketlen öblébe bocsátkozni, egy kis bányún higadt eszmélkedés végett, tetemes időpazarlással mélyen vesztglők: hanem csak a' lettdolgok történetfonalán végig futva 's a' tapasztalás adatdús leveleit kurta figyelemmel átforgatva is, bizony meg kell vallanunk, hogy az idő rohanó kerekét meggátlani 's annak szellemét, mellynek pályáját a' világtörténetek lapjai teszik — okulásában 's innét eredő szabad fejleményiben rabigába zárni akarni nem volna egyéb, mint József szavaival egy „állj meg nap“ — ot kiáltani, a' rá következő parodia kíséretében, midőn t. i. a' napot minden ovásunk és kakaskodásunk mellett is a' maga közönyös figyelmetlenségében tovább haladni szemléljük. Illy parodiák tanúsítottak gyakran némely közállományoknál is, midőn különösen az aristocraticus elemű hatóságoktól kezdve, a' felülről lefelének rendszere kizárólagos szellemi egyedárusságban uralkodik; melly rendszernek sánczain kívül a' legüdvös eszmék 's gondolatok is csak azért, mert az aristokratia lábainál emelkednek — lenyomatva vagy mellőztelve fojtatnak el. Az aristokratiának e' szellemi praetensiv fensőbbökése azonban, alkotványos nemzetet elkövetett jogtalan játék előttem mindaddig, míg a' népet — miből a' sors által azonagy osztályba levont közendü nemességet sem veszem ki — lebilincselve tartó feudalis törvények ki nem mutattanak. Hogy pedig a' nép — iszolálva bár egészen a' nemesi rendtől — az 1836, és 40diki törvényhozás által, különösen a' két országgyűlési korszakban, ha mindjárt

Imae gnusféle kiváltságok részesévé sem tétetett is, de mindenesetre olly dús jövendőjü jogokban részesített, mellyek a' valaha elérendő egybeolvadásnak legszebb tanu- betűtől csillognak: erről mind fenebbi évekbeli törvényink, mind a' nemzet képviselőinek emberbaráti buzzalma 's mindinkább világosodó értelmisége bizonyosságot tesznek.

Nem látom ennél fogva okát, e' kis haza aristokratiája olly meghághatlan falak fölé miert erőködnék, mellyekre a' népnek csak sohaja is alig emelkedhetik fel, mellyben egyébiránt a' megszakadott egységen kevergő nemzetgénusz fájdalmának elfojtott szava sejtethető; 's különösen nem látom okát továbbá, miert vannak e' szakadott érzelmű nemzetnek olly értelemdús fia, kik mind a' mellett is, hogy Magyarország pillanatait olly drágáknak lenni állítják 's vérünk fentartását a' nemzeti hűség lelkiismeretes kötelességévé szentelik, nem állnak a' különben általok is rosalt gyanúsítások e' híresztelt idejében mindent cum personalis amore elkövetni, mi által a' felsőbb aristokratiának önszeretét még inkább megosontositván, a' jó szóban, tanácsban és tettben nem a' polgárkeblek mi-jét, hanem ki-jét kívánják minden discretio nélkül tekinteni. Annyira jutott é tehát már e' nemzet, hogy még az eszmék 's érzelmek független szabadságu birodalmában is személyes distinctiók után kénytelen elfogadni mindazon jóakarokat, mellyek sorsa kormányzásában jelene és jövendője fölött reá nézve alkotványos befolyást gyakorolni ügyeköznek, 's örökösökkel leróni sietnek a' kötelesség hazafüi adóját? . . .

A' gondolatok és érzelmek nagy birodalmában nincs személyválogatás; 's a' historia nyomán menve, nincs szerencsétlenebb nemzet annál, mellynek tagjai a' megtört egység romjai fölött a' szellem feudalicus rabigázásában munkálkodnak, a' helyett, hogy a' nemzetegység diós művének épülés alatti alkotványához tehetségek egyes köveit arány szerint, de gyanúsítottan jóakarattal nyugodt érzetében hordani sietnének. Vagy épen csak egyet avatnak é fel az istenek, kinek minden művére, de még gondolatára is gépszerű ament kell kiáltani a' nagy tömegnek? és szemhunyva kell é vesztelenünk, a' nemzet érdekében teendő halmazának óriás terjedelmű árnyékában, egy bizalmas érzet szenderítő mómora mellett, miszerint a' vezéreltethetés nagy szerencsége hajunknál fogva különben is elvonczoland oda, hová a' korszellem lép vagy épen nyargal? — Illy okoskodások csalthatlan jelei egy bizonyos betegségek, mellyek a' nemzettestben vagy erőnélküli tétlenséget, vagy épen a' lustulónemzetszellem aczéltalanságát árulják el; 's mind a' két esetben kétségtelen számitással követhetethető, mikép azon szabadság, mellyre a' nemzet, mint önmagát fölalkotványozó, felhiva van — igen közel áll sirjához, mellyből multjának semmi emléke többé azt feltámasztani nem képes.

Az állományok a' halál e' stadiumához olly rokon állapotának megelőzésére pedig elkerülhetlenül szükséges, hogy ha egyszer azokban alkotványos élet működik 's törvény és nem önkény a' módszer, melly a' jogon és igazságon ejtett csohákat helyreütni szokta: meg kell nyitni a' közélet mindazon organumait, mellyeken át az eszmék 's érzelmek egymást kölcsönösen megkeresik. A' népek eszmeközlésének szabadságát elfojtani, már különben is sikeretlen fáradozás volna; de ha az elfojtás kísérletei mind a' mellett takán sikerülhetnének, annak létesítése magára a' kormányra nézve is inkább ártalmas, mint hasznos leendne; mert valamin a' nap egyedüli föltétele a' természet egyetemes életének: az értelmiség ép olly conditio sine qua nonja a' statusok erőteljes virágzásának, jóllétének 's belső és külső organismusának. *) Milly kihatása legyen pedig az értelmiségnek az alkotványosság fentartására is: az elenyészett 's még létező állományok történetrajzai eléggé tanúsítják. Minél fogva az egész emberiség érdekében fekszik az értelmiség-'s általában a' szellem-kiképezést előmozdítani, mert ugy hiszem, hogy az állomány minden osztályának boldogsága eszközöltetik akkor, ha az ipar, a' fölfejlesztett szellem mutató újának irányában, minden egyes ágazatban műveltetik. A' polgárisodás ezen eszközölésétől föltételeztetik csak a' politikai refor-

*) Pöitz, Swiscentaatschaft II. 131—133.

mok üdvös eszközése is, minélfogvást a' szellem egyedüli 's legtartósb kapcsa az alkotványos élet minden intézvényeinek 's azért nélküle soha és semmiben készek nem lehetünk.

'S ha érdekökben volt a' statusoknak a' középko minden feudalicus kinövéseitől megtisztulni 's érdekökben továbbá a' hierarchia tulnyomóságának ugy hitt észsúlya alól emancipáltatni: bizonyosan érdekünkben áll nekünk különösen magyaroknak, sem épen fejhajtva, sem térdmászva elnémulni egyes szellemi önkénykedés alatt, valamedig csak a' közügyek megvitásiban alkotványosan részt venni a' legutolsó és szalagnyi birtokkal ellátott nemiség évezredes törvények biztosítanak. Vagy ha még az aristokratiában is olly castai megszakadások történnek, 's ha nemcsak a' birtok-, de még az eszaristokraták is illy braminszerű tekintélyvel kívánják körülbástyázni magokat: vajjon remélhetjük é akkor, mit kor és méltányosság egyiránt követelnek, hogy a' nép is minélelőbb képviselést nyervén, vele az alkotvány sánczait még inkább szilárdíthassuk? Szomorú körülmények lennének ezek azon polgári nagy munka létesítéséhez, miszerint hazánkban a' politikai egység fölött minden érdek kezét foghasson 's közakarattal egybe működhessek. Nyílt és szabad tért annál fogva minden egyes szellemnek, melly önjereje istenszikkrajától föllekesítve, sugarával a' közboldogság feltett szinte fényt árasztani buzzgókodik; szabad és tágas mezőt továbbá a' néptagok véleményeinek, mellyeken a' jóakarattal gyémántköve ragyog, közremunkálni a' reform nagy munkájában, mi által az összes jóllét biztosítása czéloztatik.

Igaz, hogy mindezen szavak merő általányban usznak, 's oda irányoztatvák inkább, miszerint minden szellemi egyedárús tekintélyeskedés ellen ovásul szolgálhassanak; de lehetetlen ám a' specialis kérdések megvitásiban a' lélek teljes felajánlásával kifizetünkálni, mindenesetre siker-reményes 's nem ingerelve hababandázó fáradozást értvén, midőn személyes antipathiatól duzzadozó ingerültség által elkapatva, gyakran vérig ható ostorozások követtetnek el olly lelkeken, mellyek kívül minden önszeretet- füzte koszoruzás mesterkél diadal vágyán, a' hazánkat teljes erejükből áldozni 's tehetségeiknek ügy-kívánata adóját lefizetni készek. Régebborultak már azon száradok, midőn a' szellemre bilincsszerű tilalmak súlyosodtak; 's midőn az áloskodás bütermészetü fátyola alatt a' „sic volo, sic jubeo“ — nak konok tanai rejlettek; 's elérkezett az idő, mellyben a' mysticismus csáb- és hazugságai könnyen elcsipetnek azon nyilvánosság által, mellyet a' közélet megnyílt organumai magoknak irányul tüzének. Lehellen azért alkotványos népek nem örülni, midőn néma érzelmeinek szavak és betük adhatnak szárnyakat, mellyeknek nyomán befolyását a' közigazgatásba a' jogok legnemesbikével élvezheti. Csak nép remélheti, hogy önjerejétől támogatva 's önszellemtől lelkesítve magának végtelen jövendőt 's benne historiai diósöséget készithessen; és csak illy népnek adatik a' mindent egyetemileg boldogító üdv, mellyet az istenség az egyetértés kezéből hint alá.

Országgyűlési közlemény.

A' 210d. k. ülésb. eln. Kubinyi F. Nógrád, Szombat-helyi A. Békésmegyei követei; jegyzők: Ghyczy Kálmán és Szemere Bertalan; felolvasatott az erdélyi részek visszakapcsolatása iránt f. é. febr. 29ről kelt k. k. leirat. Mellyre egy megyei követ mondá: A' kir. kegy. leiratban megemlítettik, hogy az erdélyi részek visszacsatoltatása tárgyában kiküldött orsz. választmány eljárása eredményéről már ő fels. jelentést tön; meg nem foghatja, hogy miert nem terjesztetett az ez országgyűlés elibe is. Hisz az egész haza érdeke kívánja ezen százas kérdés minélelőbbi elintéztetését, mert jöllehet az 1836: 21. t. az erdélyi részeket Magyarországhoz csatolja, de annak tetteles visszakapcsolatása még mind eddig nem történt meg: annál fogva ő felségét az iránt megkéretni indítványozta, hogy az orsz. választmány eddigi eljárásáról beadott jelentést, a' részek visszakapcsolatása végbehajtására a' törvényhozás által teendő szükséges intézkedhetések végett az orsz. Rendivel közölni 's a' részeket az országgyűlésre ujabban meghíni méltóztatassék. Tudjuk, mond szónok, miképen a' részek

a' meg nem jelenési büntetésben elmarasztaltattak ; de arról még nem értesítettünk , vajjon az ítélet végrehajtásamár eszközésbe vétetett erre nézve tehát szónok a' nm.k. személynököt megkérdeztetni kívánta , hogy tudhassa e' tábla , milly lépések történtek , mert még mind eddig a' részek követeket nem küldöttek . Miután pedig a' törvény a' meg nem jelenőt annyiszor mennyiszor elmarasztaltatni rendeli , czélérés tekintetéből , kir. Személynök ő nmlgát még arra is megkérendőnek vélte , hogy a' meg nem jelent részek újra perbe idéz:etvén az első ítélet nyomán ítéltesse el . Utána egy más megyei követ megjegyzé : miképen a' törvények sehol sem adnak annyiféle magyarázatra alkalmat , mint hazánkban ; az 1840 : 3. t. első része a' katonai élelmezés elintézését rendeli , második pedig ugy magyaráztatik , hogy a' végett ő Felsővel tétessék egyezkedés . Az 1836 : 21. bevezető pontja a' részek viszsza kapcsolását meg-hagyja , a' következő 2. §. által pedig a' részek viszsza kapcsolatása iránti intézkedés ő Felsőre bizatik ; illy határozatlan törvények szülik aztán az olyan állapotot , millyben jelenleg is helyezve vagyunk . Szónok azt hiszi , miképen az 1832/6 : 21. első része adja a' törvényes magyarázatot ; igazolja ezt a' mult és jelen országgyűlés , mert oda a' részek is meghívtak , sőt Zaránd vgye a' mult országgyűlésre követet is küldött , és ezért teljesen osztozik azelőtte szóltnak véleményében . De van itt egymás tárgy is , mi e' kérdéssel szoros kapcsolatban áll , mennyire t. i. a' részek meg nem jelenésének elmarasztalása szóba jött . Nem akarta szónok az ítélet igaztalanságát , melly szerint megyéje elmarasztaltott , itt felhozni , mivel olyan törvények értelmében , mint az 1498 : 1. 1518 : 28. 1635 : 79. 1662 : 53. 1723 : 7. ítéltetett el , mellyek csak egyes személyeknek engedelmességéből meg nem jelenésükről , midőn az országgyűlés 15 napra volt egybehiva , szolt . Tudva van pedig , miszerint G. megye nem engedelmességéből , hanem azon szomorú események miatt , mellyek keblét dulták , nem küldött követeket . S tökéletesen rendén volt , hogy akkor a' tek. RR. megidézteni kérték , mert azzal , mielőtt elmaradásának elég okát adhatta , még nem kárhoztatták . Fölösleges volna azon okokat , mellyek menségül szolgálnak , e' helyen előszámlálni , azokat ugy is már ismerik a' t. RR. 's a' perben , hova ez tartozik , elég bőven kimutatatták ; minélfogva ugy hiszi az engedelmességi bűn megyéjére be nem bizonyíthatott , a' végből elíteltetése tehát igaztalanság volt . De ezt mellőzvé , itt csupán azt kívánta megemlíteni : miszerint nincs világos törvény , melly az országgyűlésre meg nem jelent törv. hatóságokat büntetné , mert azok , mik e' részben vagynak , csak egyes személyekről szólnak , és 2) ott is olly pénzbeli büntetés van rendelve , minek faja már nem is létezik hazánkban , annak miképeni számítása tehát egyedül bírói önkénytől függ , mellyre azt bizni egyáltalában nem lehet . Annálfogva oda terjedt indítványa , hogy világos törvény alkottassék , melly szerint az országgyűlésre meg nem jelenő törv. hatóságok legyenek büntetendők , és ezen törv. javaslat kidolgozása kerületi választmányra bizassék . Az erdélyi részek viszsza kapcsolatása tárgyában tett indítvány mellett még egy más követ is szolt 's elmondá : hogy valahányszor az erdélyi részek viszsza kapcsolatása jó szönyegre , mindannyiszor egész Erdélyország jut eszébe , mert a' két testvérhaza , Magyar és Erdélyország együtt állott , 's mindkettő egyenlőn a' szent korona tulajdona . Rög ohajta már e' nemzet a' két haza egyesítését , mi többször megis ígértetett , és az alatt sokszor változtak a' királyok és kormányok , de a' nemzet százados kívánsága mind ekkorig teljesítve nincsen ; sőt nem hogy az egyesülés ügye nem haladt előre , hanem még a' részek fölött viszálykodások is támadtak és ha meg gondoljuk , mikép akarja e' két haza a' részeket mindegyik saját kiegészítő részéhez számítani , akkor jobb lett volna a' részek viszsza kapcsolatását az egész Erdély viszsza kapcsolatási kérdésére halasztani . Szónok itt a' kormányt illoyalításról vádolá , mert az 1715 : 92. a' részek jogait elismeri , 's 1723 : 20. 1741 : 18. viszsza kapcsolatásukat rendeli (szónok a' törv. hozás ez ügybeni egész eljárást 1715-től 1840-ig elszámlálván) az 1836 : 21. t. által a' részek Magyarországhoz viszsza kapcsolattak , mellynek következtében az 1839. d. orsz. gyűlésre meg is hívtak ; azonban ez által a' kérdés nem hogy végkép elintézve nincs , de most még rosszabb állapotban van , mint 1836-ban , mert a' mellett , hogy az 1839. ki magyar országgyűlésre meghívtak a' részek , következett 1840-ben az erdélyországi gyűlésre is meghívásuk , hova megjelenni nem akarván , őket egy kormányparancs megjelensre kényszeríté . Valóban ferde és kínos állásban vannak a' részek ; a' magyar országgyűlésre meghívatnak , hogy olly törvények alkotásában vegyenek részt , mel-

lyek őket csak jövendőben kötelezendik ; meghívatnak az erdélyi orsz. gyűlésre is ollyan törvények alkotására , mellyek nem őket , hanem csak másokat fognak kötelezni ; ide köti a' törvény , oda csatolja őket a' lélek , mert mind a' népnevelésre , mind pedig birtok- viszonyaikra nézve az erdélyi szokásokhoz kötelesek alkalmazkodni ; hasonlítanak mond , szónok a' részek Mohammednek négy oszlopon függő koporsójához , mellyet mindegyik tart , de maga a' koporsó egyikhez sem tartozik , kétes helyzetének pedig nem a' törvényhozás , hanem a' kormány egyedüli főoka . Mindig azt mondja a' kormány , hogy nincs elegendő hatalma a' törvények végbehajtására ; vajjon , kérdé szónok , mi akadályozta itt ? hiába hozzuk a' legüdvösebb törvényeket , ha azok végre nem hajthatnak ; tegyen itt a' kormány reformot 's mutasson előre példát hogy a' törvényeket szigorun végre kívánja hajtani , akkor bizonyos lehet abban , hogy példáját követve , az egyes tisztviselőben is szigoru végrehajtókra fog találni . Ezután ismét az előbbi követ szolt ; 's miután a' testvér Erdélyt megemlítette , helyén látja , hogy annak Magyarországhoz viszsza kapcsolatása iránt is ő Felsőge külön felírás által kéressék meg . Fölterjesztetett ugyan már az előleges sérelmek 's kívánatok közt a' nemzetnek e' részbeni forró ohajtása ; de ennél közelebb kell menni ; Erdélyben az unio tárgyában már orsz. választmány ködik ; hogy az feladatának minél jobban megfelelhessen 's kölcsönös egyezkedés útján az annyira ohajtott unio hazánk boldogságára hova hamarabb megtörténhessék . Magyarország részéről is szinte orsz. választmány kiküldetését javasolja , melly az erdélyi választmánnyal együtt tanácskozáván , eljárása eredményéről jelentését jövő országgyűlés elibe terjeszse . Ekép a' részek 's Erdély viszsza kapcsolatása iránt tett indítványokat a' RRdek mindnyájan elfogadván , a' g-it mint a' napi rendre nem tartozót , az indítványok sorára utasították , 's a' FÖRR. üzenet által lesznek felszólítandók , hogy a' felírásához 's az orsz. választmány kiküldetéséhez járulni sziveskedjenek . A' RR. részről az orsz. választmányhoz a' megyékből kerületenkint 2 , városokból 2 , szabad kerületekből 1 , 's az egyházi rend küldötteiből szinte 1 tag lesz választandó . Ezen tárgynak illykép bevégezte után a' napi rendre tűzött sorozat szerint következett a' turmezei sérelemre tett 2d. üzenete a' FÖRRnek . Ez úgy felletti tanácskozásazonban , mivel a' FÖRR. válaszüzeneljükben az adatok elősorolását sürgeték , elnöki javaslat következtében az a d a t o k öszszeszedéseig elhalasztott . Fölvétettek ezután a' bányat. könyvre tett FÖRRdi észvételek . Az 1ső §ban a' FÖRR. által „csilla“ helyett ajánlott „lomany“ szónak használata el nem fogadtatván , helyébe a' RR. a' minden országban közhasználatu „platina“ nevet alkalmazandják . Továbbá a' FÖRRnek azon kívánatára , hogy a' közzén a' többi érc- faj közt megemlítették , 's arról , mint melly a' nemzeti gazdaság nevezetes részét teszi , a' t. hozás a' földesuri tulajdon mententartása mellett intézkedjék , G. megye követe köv. törv. javaslatot indítványzott : „A' 6ik §. után új §. A' közzén , mint földesuri birtok tartozéka , kir. adományzás alá eső bányatárgyak közé nem számíttatik u g y a n , kutatása mindazáltal egyéb ásványok 's érczek turzására nézve jelen törvényben megállapított szabályok szerint bárhol és bárkinek megengedtetik . Uj §. Ha valaki kutatás által felfedezett közzénbányát nyitni szándékozik , minde- nek előtt az illető földbirtokos bírólilag megintetik a' végett , hogy ez a' közzénbánya mivélésére vagy maga vállalja , vagy a' mivélést az intetőnek átengedni 's elhatározása iránt 15. nap alatt nyilatkozni tartozzék . Uj §. Ha a' földbirtokos a' közzénbányát megnyitni 's mivélni maga kívánná , a' kutatásra fordított költségeket megtérítvén — sem a' megintetőnek , sem másnak ezen helyre nézve keresete nem leend ; de ha a' földbirtokos 15 nap alatt vagy nem nyilatkoznék , vagy mivélési szándékáról lemondana : a' megintetőtől azon közzénbánya megnyitására , 's mivélésére nézve engedelmet nem tagadhatja meg . Uj §. Ha közzénbánya- mivélésre akár a' földbirtokos maga , akár ennek engedelmevel , vagy nyilatkozása elmulasztása esetében , a' megintető vállalkoznék : ebbeli szándékukat a' fölkérvényi jegyzőkönyvbe leendő iktatás , egyszersmind egy vagy több bányatelek kijelölése végett , a' járásbeli bányászéknél bejelenteni tartoznak . Uj §. Bejelentés , jegyzőkönyvbe iktatás és a' bányatelek kimérotése után a' közzénbányamivélésre vállalkozó földbirtokos , vagy ennek engedelmevel a' megintető azon közzénbánya birtokában senki által nem gátoltathatik , a' czélzerű mivélésre szükséges bányászati szabályok megtartására mindazáltal köteleztetik , 's ezen tekintetben magok a' vállalkozók mint munkásaik egyéb bányamivélőkkel egyformán a' bányatörvények alá rendeltetnek . Uj §. A' földbirtokosnak ez által megengedtet közzénbánya- mivélésért illendő bér fizetendő és ez a'

bányamivelő és földbirtokos közt , vagy szabad alku útján vagy ez nem sikerülvén , a' 22dik cikk értelmében választott bíróság által állapittatik meg , de bírólilag sem a' termék tizedrészinél kevesebbre , sem negyedrészinél többre nem határozthatatik . Az indítvány pártolásánál kifejtetett , miképen faszükség tekintetéből a' bányamivélésre föltötte szükséges , hogy a' közzénbányákról a' nélkül , hogy a' földesuri tulajdon sértessék , a' törvényhozás rendelkezék ; mert eddig a' tüzelékszer drágasága miatt a' vashámorok a' nemesb érczekkel nem concurrálhatván , csak a' gazdagabb vaskövek égettettek ki ; a' statusnak pedig érdekében tekszik , hogy a' vas minél olcsóbb áron állíttathassék ki , mit a' közzénbányák megnyitása által , minthogy a' tüzelőszer szükséges megszerzése kevesebb költségbe kerül , elérhetni . Mások a' közzénbányákra nézve , a' földesuri tulajdon legkevesebbé sem kívánván korlátozni , rendelkezni nem akartak ; a' RR. többsége azonban , mielőtt az indítvány érdemében határozott volna , az indítványt közíratra kívánta adatni . De előbb az indítványban kifejtett elv elfogadása , azon kérdés t. i. : vajjon kívánnak e' a' RR. közzsükség tekintetéből a' közzénbányák iránt törvény által intézkedni , került szavazat alá ; és 28. megye 18. ellenében igennel szavazott . A' kisebbségben maradt megyék , mellyek a' régi szerkezetet megtartani kívánták . Pozsony , Soprony , Zala , Komárom , Somogy , Pest , Abauj , Sáros , Szatmár , Bereg , Ugocsa , Bihar , Máramaros , Csongrád , Csanád , Árva , Temes , Torontál ; Zólyom és Fejér jelen nem levén , Nyitra nem szavazott . 'S ekép az indítvány közíratra bocsátatott . A' 10. §nál tett FÖRR. kívánatra , miszerint a' bányamivélés előmozdítása tekintetéből a' bányavámok egy huszadrészre csökkentésül ő Felsőge felírás által kéressék : megjegyzik a' RR. hogy mivel a' bányavámok meghatározása világos törvényink értelméből egyedül a' törvényhozás tárgya , a' külön felírásnak annyival inkább nem látják szükségét , minthogy minden t. javaslat ő fels. jóváhagyása alá terjesztetik . E' szerint a' RR. a' bányavámok egy huszadrésznyi csökkentésében megegyezzenek 's közelítés tekintetéből a' t. javaslat mellé csatolandó külön felírásban ő Felsőgét a' bányavám - csökkentésre kifejtendő okaik mellett megkérendik . A' 11. §ra megjegyzetett , hogy mivel a' vas adományozás alá nem tartozik , a' tímós pedig kereskedési cikk , az érczek közé nem sorozható . A' 23. § helyébe , a' nyers és töredék arany és ezüst kivitele megtiltására , a' RR. előbbi kerületi megállapodásukat iktatandják . 28. §ban a' FÖRR. által ajánlott azon módosítást , hogy az ötvözhető érczek alszerűbb kémletüekké is tétethetnek , a' közhitel fentartása tekintetéből , minthogy a' 9 gradusnál alább álló ezüst gradusa meg nem ismértetik , el nem fogadtatott . A' 31. §ban tett módosítás szinte nem fogadtatott el , mivel a' „sóbánya“ helyett ajánlott „sókna“ szó csak részt jelentvén , alatta az egész bánya nem értetnék . A' bányaszékek felállításáról szóló 11. és 12. cikknek a' FÖRR. által javasolt négy kerületi bányatörvényszék felállítására el nem fogadtatott . Továbbá a' FÖRR. azon észrevételére , hogy mivel a' bánya adományozási jog , ugy a' bányászati járulékok engedvényezése is e g y e d ü l 's kizárólag ő F e l s ő g é t illeti , az ezen adományozásból keletkezett viszonyok felett támadt perekbeni igazságszolgáltatás ama kir. jog kifolyása , megjegyzék : miszerint a' földesurak , ugy a' városok sőt az 1523 : 39. értelménél még az idegenek is régi időkben a' bányákat szabadon minden adományozás nélkül mivélhették , és a' bányavámot mindig az urburarius szedte be , ezen tisztesség megszüntével pedig azt a' kir. kincstár által felállított számvevőszék gyakorolja . Továbbá , minthogy a' bányabírók régi kiváltság mellett mindig a' bányapolgárok által választattak , a' bányapolgárok ezen jogait ezentul is megtartatni kívánják . Nem is gyakorolhat ellenőrséget a' bányabíró , mond egy m. követ , a' bányamivélésre , mert a' bányabíró egyedül az igazságszolgáltatás kifolyása , 's az soha bányamivélésben részt nem vett . Egy más m. követ pedig indítványt tön , hogy a' bányabíró , ő Fels. , azon kapocs fentartásánál fogva , melly a' bányákra nézve ő Felsőgét illeti , a' bányapolgárok által ajánlandó 3 egyed közül nevezze ki ; ez azonban 26. szótöbbséggel 20. ellenében félretétetett , 's a' RR. előbbi szerkezetüket megtartották . Az indítvány- pártolás mellett szavazott megyék : Sáros , Ung , Szatmár , Szepes , Gömör , Ugocsa , Krassó , Liptó , Somogy , Győr , Baranya , Fehér , Esztergom , Mosony , Árva , Bács , Turóc , Pozsega , Verőce , Szerém . Jelen nem voltak : Nyitra , Zala , Zólyom . A' 60. és 61. §§ra tett földi módosítások elfogadtattak . A' 65. és 67. §§. megjegyzik , hogy miután a' városi szerkezetben a' territorialis hatóság elfogadtatott , más hatóságot következetesen a' bányavárosokban nem állíthatni fel . A' 77. §ban ajánlott „külföldiek“ beiktatása el nem fogadtatott . Ellenben azon módosítás a' 81. §ban

„valamint a kir. kincstár, úgy a földes uradalmak és bányamivelők is ezen bányatörvénykönyvnek alá rendeltetvén“ elfogadtatott.

211d. ker. ülésb. jun. 25kén a kerületi elnökség megbízatása eljárásáról jelentést tön, miszerint a nm. kir. Személynőknél a meg nem jelent megyéken az elmarasztaló ítélet minélelőbbi végrehajtását's ujabbi perbeidéztesöket szorgalmazták; ő exc. bizonyossá tévé a RRket, hogy a kir. fiscus ezen részbeni kötelessége teljesítésében semit sem fog elmulasztani's hogy ő is a dolog siettetését telhetőleg szorgalmazandja. Olvastatott ezután a köziratra bocsátott g-ri indítvány, 's annak \$kinti tárgyalásánál egy dunamelléki m. követ kinyilatkoztatá, miszerint ő az egész tárgyhöz csak általánosan kíván szólni. Felette fontos, ugymond, e tárgy, mert a g-ri indítvány által a földesuri tulajdon korlátoztatik 's így a nálunk még csirájában levő közbányamivelés korlátok közt nem fog úgy kifejlődhetni, mint tökéletes szabadságában. Emlékezteté a RRket, miszerint tegnap csupán a fölött történt megemlézés, hogy a köszönet is a többi érczfaj sorában megemlítve, a törvényhozás iránta közzükség tekintetéből kíván intézkedni, de akkor egyszersmind kimondatott, hogy a közbányák nem status- hanem földesuri tulajdonnak tekintetnek. Tagadhatlan ugyan, hogy a törv. hozás a bányamivelés előmozdítása tekintetéből az erdők mimódon leendő kezeléséről is rendelkezett, de az által még a földesur tulajdonától meg nem fosztatott; ellenben a közbányákra nézve g-ri indítvány következtiben a földesuri tulajdon elvétetik, mert eképp tartozni fog a földesur tulajdon bányáját a bányászok előtt a fölkérvényi jegyzőkönyvbe jegyeztetni 's azt a bányatörvények szerint mivelteni. Megismeri ugyan szónok, hogy joga van a statusnak a magánytulajdon fölött intézkedni, de csak akkor, midőn azt közzükség okvetellen megkívánja, 's annál fogva nem akarta, hogy a közbányák iránti rendelkezés mindenféle esetre kiterjesztessék; 's azért a g-ri indítvány helyett az előbbi kerületi szerkezetet kívánta megállapítani, mellyben világosan ki van fejtve, hogy a közbányák iránt egyedül bányászati czélokra rendelkezhetni. Voltak az indítványnak egyes pártfogói, azonban a t. RR. többsége a g-ri indítvány tárgyalásába bocsátkozott. Megjegyeztetett az ellenzéknek, miszerint a bejegyeztetés nem a tulajdonjognak csorbítására, hanem inkább biztosítására szolgál, mert általa a bányakutatás megtiltatik. És a g-ri indítvány 1. §. azon módosítással, hogy a közbányák kutatása és turzása egyedül bányászati czélra engedtetik meg, fogadtatott el; a 2. §ban kitett 15 napi határidő azon oknál fogva terjesztetett 3 hónapra, mivel megtörténhetnék, hogy a birtokosnak a bányától messze esvén lakása, a rája nézve igen érdekes tárgy megfontolására elég ideje nem maradna; ugyanazon oknál fogva a 3. §ban levő határidő is 3 hónapra tetetett. A 4. §ban pedig nyilvánosan kifejeztetni határozatott, hogy a földesur tulajdonát minden megszorítás nélkül tetszése szerint mivelteheti, a bányatelek-kijelelés egyedül csak a vállalkozókra szoritattik. 5. §. változtatlanul hagyatott; végre a 6dik §ban a bírói szabad rendelkezés állapittatván meg, ennél fogva ezen szavak „de bíróilag sem a termék tizedrészinél kevesebbre, sem negyedrészinél többre nem határozathatnak“ mint megszorítók kihagyattak. Átértek ezután a t. RR. a 87dik §. tárgyalására, mellyet a FöRR. a 88dik §al együtt azon oknál fogva kihagyatni vélték, hogy miután a bányavárosok határiban találtató erdők csak bizonyos megszorítással adományoztattak, 's azok leginkább a bányamivelés előmozdítására hagyattak fen; 's egyébiránt is mindig a kir. kincstár által nagy figyelemmel és költséggel ápolva az erdősi szabályok megtartása mellett használtattak, ezekből azonban a bányapolgároknak a bányamivelés szükségé kimutatása mellett, a megkívántató famennyiség minden nehézség nélkül ingyen szolgáltatott ki: a dolog illy helyzetében tehát, mivel az 1841: 40. then alapuló és 1741ben keletkezett k. k. leiratban megállapított 's bővebben körülírt kezelés nemcsak a nemzeti gazdaság czéljának, de ezen törvény rendeletének is tökéletesen megfelel, ennél fogva a kir. kincstárnak illy százados gyakorlattal megerősített birtokbani háborittatását a tulajdon megsértése nélkül nem látják megtörténhetőnek. Mellyre egy megyei követ előadta, mikép a bányavárosoknak az erdő minden megszorítás nélkül a bányamivelés előmozdítására kiváltság mellett olly földesuri joggal adatott, mint akárkinek akármelly földesuri tulajdona; melly tulajdon tehát a status közzükség tekintetéből csak kárpótlás mellett sajátíthatja el. Egy más m. követ pedig megemlíté, mikép a kir. kincstár is a bányavárosi erdőkül ingyen fát csak mint bányapol-

gár követelhet, mert a bányavárosoknak az erdők egyedül a bányamivelés előmozdítása mellett adományoztattak, 's felettök a kir. kincstárnak semmi rendelkezési joga sem volt mindaddig, mig a bányamivelésben részt nem vett, 's ekkor is ingyen fát a bányavárosi erdőkül csak mint bányapolgár azon arányban, mellyben a bányamivelést gyakorolta, követelhetett. Eleinte a k. kincstár Selmecezen csak 1/12-ed bányarészt, később többet vásárolván, 's a szerint mindig több jogot is kapott, de azért az erdő tulajdonává nem vált; nem követelhet tehát más jogot a kir. kincstár is az erdő használatára csak mint akármelly urburarius. Hogy a k. kincstár az erdőmivelésre igen keveset fordított, leginkább onnan látható, hogy a bányatelepek előtt legnagyobb irtványok találtattak. Innen következik, mikép a kir. kincstárnak csak mint bányapolgárnak van joga a bányavárosi erdőkhez, úgy viszont Albert, Mátyás, 2dik Lajos alatt meghatározatott, miszerint a k. kincstár saját erdejéből a bányamivelésre a városoknak ingyen tartozik fát adni. A Förrk javaslata tehát mint alaptalan el nem fogadtatván, a t. RR. előbbi szerkezetük mellett maradtak. A 89dik §ban „ingyen“ szó helyett ajánlott „termesztési áron“ szavak el nem fogadtattak. 91 és 93ik §ra tett földi módosítások szinte nem fogadtattak el. A 94dik §ból a Förrk által kihagyatni kívánt „higany“ szinte nem fogadtatott el. A 104ik §ban tett módosításban szinte nem egyeztek meg a RR.; a 105dik §t azon oknál fogva tovább is megtartatni ohajjták a RR., mivel vannak esetek, midőn némelly helyeken szokásban van a bányapolgárok megrovatása's azért addig, meddig az adórendszer elintézve nem lesz, az eddigi törv. gyakorlat mellett kívánunk maradni. A 109. §. 112d. §ban tett földi módosítások el nem fogadtattak. A 110dik §ban a „nélkülözhetlenek“ szó helyett „szükségesnek“ szó elfogadtatott, ugy a 117dik §ban tett módosítás is. A 130dik §t a RR. tovább is megtartották, mert a bányatársulatokat hatósági joggal felruházni nem akarják. A 134d. §ban tett azon förendi módosítás, hogy a bányamunkások a bányába meneteltől pünköszt másod napján is mentve legyenek, elfogadtatott. A 137dik §ban kiszabott bírsági büntetést azért nem kívánják szigorúbbal a FRR. javaslata szerint felváltani, mivel a szerfölt sulyosított büntetés végrehajtása többször akadályoztathatnék. A 136 és 145 §ban tett földi módosítások a 130dik §. következtében szinte nem fogadtattak el. A 147dik §ban a FöRR. által javasolt eskü módosítás elfogadtatott. A 148. 165. 166. §§okban tett földi módosításokhoz a RR. nem járultak. A 147. 154. 174. 176. 179. és 181d. §§ban tett szóbeli módosítások elfogadtattak. A 191. §ban a RR. a bányaezseletek kényszerítőlegi alakítását tovább is megtartották. A 193. 195. §§ban javasolt szóbeli módosítások el nem fogadtattak. Továbbá a FRR. által ajánlott közpolgárok megtartásában a RR. meg nem egyeztek. A 200. 201. és 234dik §§okra tett földi észrevételek nem fogadtattak el. A 247dik §ban tett földi javaslatot egyedül mint a törvény bővebb magyarázatát fogadták el, mert azon elvet nem akarják veszélyeztetni, hogy midőn valamely bányában két bányász egy összeforr, hogy azt, kinek tulajdonához tartozzék, senki meg nem ítélteti, illy esetben a jog az első illesse. A 251dik §ban a krassói szó helyett ajánlott „bányási“ el nem fogadtatott. A 279dik §. melly szerint a fürdek kívánták, hogy miután az aranyosás nemcsak a nagyobb folyókban hanem a zürmos és iszapmühekből lefolyó vizekben is rendszeren és nagyszerűen üzetik, az ahoz megkívántató épületek felállítása engedtessek meg, elfogadtatott. Végre az elnökség bemutatta Pozsony városa követének megbízólevelét, melly szerint lelépett egyik követe helyébe Neszter József választatott.

168d. orsz. ülésb. a FRRnél jun. 25kén első tárgya a RRdek másod üzenete volt az unitariusok állapotjában, a mellékelt 's a FRR módosítása szerint megváltozott czikk és felirási javaslattal együtt. Az elvben nem levén különbség, csak a szerkezet világossága körül történt némelly észrevétel, mellyek következtében a t. javaslat 2dik §ába egy csekély fontosságú stularis változás fog tetetni. Felolvastaték ezután a vegyes házasságokból a magyarországi kath. papság által az egyházi áldás-megtágadás tárgyában második rendi üzenet. Egy gróf és országnagy e tárgy körül előadá, mikép a tárgy érdemébe ezuttal nem bocsátkozván csak arra emlékeztet, mit a m. FRR. mult alkalommal a tek. RRnek olly tisztán kifejtettek, azt javasolván: kéressék meg ő fels. hogy az e tárgy körüli surlódások megszüntetése végett minélelőbb k. k. leiratot kibocsátani kegyeskédjék. De miután azóta már két kir. leirat érkezett, felszólítandóknak véli a RRket, hogy t. javaslatukat a legújabb resolútióhoz alkalmazzák 's így jelen javaslatuktól

elállani sziveskedjenek. E' vélemény, lényegében a többség pártoltatását megnyerte, elfogadtatván az üzenet utolsó szakaszára nézve egy báró 's főispán indítványa, hogy azon gyermekek sorsa, kik nem r. kath. lelkipásztor előtt kötött házasságokból születtek, se recopulatio, se a Felség legitimitatiója, hanem egyenesen hozandó törvény által biztosittassék, nehogy az oldalagos atyafiaknak fenmaradjanak jogaik. Jövedőre pedig a surlódások megszüntetésére az 1791: 26. czikk azon rendelete, hogy a vegyes házasságok mindig kath. pap előtt kötessenek, oda változtassék meg, hogy jövedőre a vegyes házassalándóknak bármely egyházban összekelni szabad legyen. E' két indítványt némelly szónokok ellentétben állani vélték 's többen mind egyik, mind másik ellen nyilatkoztak. Némellyek a reményről lemondva, minden okoskodást mellőzendőnek vélték, miután ezeknek az eltökélt többség, a nagyobb szám ellen úgy is hatásuk nem leendne; de egyébiránt is az ellenféltől még semmi argumentumot nem hallottak. Ennek okát egy gr. abban lelé, hogy a t. Rendek üzenete nem más mint a régi okoskodások terjedelme ismétlése. A reményről lemondani nem kell, miután U. főispánjának indítványa teljesen kielégítő, mert annak elfogadásával sem az ártatlan gyermekek nem fognak többé sújtani, sem a nők gyöngéd érzelmei recopulatio által megsértetni; a másik pont mellett pedig megszünik a passiva assistentia, mellynek magyarázata 's alkalmazása eddig annyi surlódást idézett elő: Illy házasságok egyházi érvényessége már ezelőtt elismertetvén, a törvény még a polg. érvényességet hozzáadandja. Egy gr., kormányzó 's egyházi főnök az u-i indítvány első pontját elfogadá, a másokra nézve azonban most még rendelkezhetést nem hisz, mig nem tudjuk, mikép fog a két tábla a vegyes házasságok összeadásáról megegyezni. Támadtak még vitakozások az iránt is: a k. k. leiratok megváltoztatták é a táblák végzését, mit sokan már csak azon okból is tagadtak, mivel ezen leiratok magát a sérelmet nem orvosolták, 's így nincs ok a conclusum diaetalet megszüntetettnek venni. Egy püsp. az u-i indítványt oda kívánta módosittatni, hogy csak az mondassék ki törvényileg: mikép a vegyes házasságok, akár egyik akár másik vallás lelkipásztor előtt kötessenek, mindig polgárilag érvényesek (az egyh. érvényességéről ugy sem levén már kétség). De ebből nem az következik, hogy az összeadó pap választása a házassalándók önkényétől függjön, mert így valamely völégény azt követelhetné szeszélyében egy lelkipásztortul, hogy noha gyermekeit más vallásban fogja neveltetni, mégis általa kíván összszeadatni. Ez méltatlan kényszerítés volna, 's azért most, miután az utolsó k. k. leirat utmutatása szerint minden parancsoló törvény mellőztessék, miután a m. FRR. abban meg nem egyeznek, hogy a vegyes házasságok mindig a völégény lelkésze által kötessenek, 's a gyermekek atyjok vallását kövessék, a kath. clerus az u-i indítványban sem lát ollyast, mi egyháza szabályival ellenkeznek 's így az előbbi módosítással hozzájárul. Végre az u-i főispán indítványa fogadtatott el.

212d. ker. ülésb. jun. 26án a bányatörvénykönyvi javaslatra tett földi észrevételek felett a tanácskozás é befejeztetett. Ugyanis a 281d. §ban a FöRR. által 15 nap helyett javasolt 3 napi határidő el nem fogadtatott; ugyszinte a 286., 291. 's 292dik §§ra a RR. előbbi szerkezetök mellett maradtak. A 287. §. végére a FöRR. által javasolt ezen pótlékok „és csak azon esetben tartozik megadni az örök istályilletéket, ha bebizonyítatnék, hogy azt mégis valósággal használja,“ a RR. elfogadták, ugyszinte a 326d. §ban azon kívánatot is, hogy higanymühek az első sorozatba iktattassanak. A 332. §ban az „ingyen“ szó helyett ajánlott „termesztési ár“ a tegnapi megállapodás következtében el nem fogadtatott; a 336. §ban a „kincstár“ szó után beiktatni javasolt ezen szavak „a fenálló illető olvaszmüheiből, vagy szükség esetében a végre felállítandó új olvaszmüheibe fektetett tökének eleve teljes biztosítása mellett tartozik beváltani“ azon oknál fogva nem fogadtattak el, mivel a kir. kincstár által a bányamivelésre nem épen elkerülhetlenül szükséges olly épületek is állíthatnak, mellyek száz ezer forintnyi költséget is tulhaladnak; az illyekre felállítandó beváltási rendszer pedig a bányapolgárokra soha üdvös eredvényü nem lenne. A 340d. §ban tett módosítás elfogadtatott 's ezen szavak „egy bányapolgársági esküvel kötelezett kémellenőr“ a FRR. kívánata következtében ezen szavakkal: „egy esküvel kötelezett bányapolgársági kémellenőr“ fölcseréltettek. A 400 §ban az „ingyen munka“ helyett ajánlott „börtön“ el nem fogadtatott. A 442. §ban tett észrevétel helyeseltetett. 462. §ra nézve, a RR. miután a kir. fiscusnak magszakadás eseteiben öröködés-

re az eddigi szabályokat kívánják megtartani, a FRRdi kívánathoz nem járultak. A 471 d. §. kimaradása iránt megegyeztek; a 487. §ban ajánlott szóbeli módosítás-hoz járultak. A 488. és 499. §ban tett főrendi kívánatok el nem fogadtattak. Az 548. §. miután a RR. a törvényesüléseinek nyilvános tartását szükségesnek tartják, tovább is épségben meghagyatott. Az 574. 576. 's 591. §ban tett főrdi módosítások el nem fogadtattak. Ellenben a 608. §. a főrendi módosítás szerint fogalmaztatni rendeltetett. A 615. 618. 622. és 628 d. §§. nézve a RR. előbbi szerkezetükben semmi változást nem tettek. Végre az esküformára kívánták a FRR., hogy mivel a bányabírák és jegyzők rendeltetésüknél fogva nemcsak mint igazságot szolgáló hivatalnokok, de egyszersmind ő fels. adományozási joga 's az azzal járó bányavám kezelő tisztjei is lennének, mind ezekre hivatkozás tételék; mely javaslatot a RR. a bányavám-kezelés megemlítésének mellőztével, mivel már fen megmutaták, hogy a bányabíró a bányavámkezelést soha sem gyakorolta, elfogadták és a 175. §ban előforduló esküforma a szerint lesz módosítva. E tárgy befejezte után olvastattott a FRRnek 2d. üzenete a büntetőtv.-könyv javaslata iránt; mellyben a magányrendszer alapjára építettni kívánt kerületi börtönök helyett, előleges kísérletül, hogy a magányrendszernek hazánkban most még csak elméletben mutatkozó jótékony hatása gyakorlatilag is bebizonyíttassék, egy mintabörtön felállítását a FRR. elegendőnek találták; addig is azonban míg a többi börtön a mintabörtön alakjára tapasztalt üdvös eredménye után felépíttethetik, kívánták a FRR. hogy a legrosszabb állapotban levő jelen börtönrendszerhez javíttassék, 's a magányrendszerhez mért büntetések az ideiglenes rendszerhez arányosíttassanak; nem ellenezvén azt, hogy azon törv. hatóságokban, hol új börtönépítés szükséges, a középponti biztosság felügyelése alatt felállítandó börtönökben magány-kamrácskák építtessenek, de a magányrendszer szabályinak alkalmazása későbbi nyesintézkedésig felfüggesztessék. Ezen tárgy bevégeztével Szemere jegyző a FRR. büntető t. javaslat tárgyábani másod üzenetét olvasta; 's a FRR. részről a magányrendszer ellen részint elv, részint alkalmazás tekintetében felhozott okok, nézetek megvitatása 's czáfolatára V. széles ismértü követé állott fel, ki adatait a FRR. által felvett szempontokra figyelve hozta fel a főrdi ellenvetések megbírálása 's leküzdésére. A philadelphiai fogházból felhozott halálozási eseteket illetőleg kimutatta: hogy a bostoni fegyelmi társulat, mellynek naplóiból vették a FRR. adataikat, ellensége levén a magányrendszernek, pártatlan tekintélyül nem szolgálhat; a magányrendszer elleni azon okra nézve pedig, hogy ezen rendszertől másutt a hallgató rendszerhez áttérés is történt, mennyiben Rhode island példájával támogaták, felelte, hogy az érintett fogház nem volt tökéletes rendszerü, mint mellyben összeesküvés is támadhatott; Lausanne-ban mind magány-mind hallgató rendszer szerinti börtön léteztek, de az első csak recidiv bűnösöknek alkalmaztatik, továbbá czélszerűtlen szerkezetü, mennyiben kamráji igen szűkek és sétaudvara nincs; mind a millbanki, mind a genfi börtönökben felhozott esetek, folytatá a szónok, részrehajló forrásokból nevezetesen a pártédektől vezetett Times 's a genfi fogház-orvos tudósításából merítették. A betegség argumentumra nézve adatokat hozott, mellyek szerint a philadelphiai börtönben több beteg gyógyult meg, mint mennyi megbetegült; a millbanki fogházra megjegyzi hogy ott csak 18 hónapig tartanak a rabok 's aztán coloniákba osztatnak ki. Legfontosabb ok szóló előtt az örjülség volna, melly magában elegendő a rendszer elvetésére: de az árjülség phisaisai és stadiumai olly különbözők, hogy az oknak, miből ered, meghatározása nehéz; az eljárás már magában is elmezavart okozhat, maga a vétek kisebb nagyobb fokú örjülséggel van egybekötve; a példál felhozott fogházban munkát nem adtak, hogy a rabot semmiféle szórakozás ne akadályozza a magabátérésben; a védett hallgató rendszer szerinti tömlöczben pedig az örjülség az ép elméjükkel együvé záratlak. A FRR. által javasolt scálahoz, minthogy minimum nincs megállapítva, valamint az 1827diki munkálathoz, mellyhez a FRR. utasítanak, nem járul; minden kerület közepén egy börtönt 's közeledésül nem 500 hanem 300 rabra indítványoz. Szólott ezután a b-di köv. ki az általa annyi egyszerűzet 's ismérttel felöltelt tárgy körül pártatlan kitartás, 's fáradhatlan szorgalma által annyi érdemet szerze, szólott a tiszta meggyőződés ész-'s kebelnyitő hangján, viva az ész, igazság, mely combinatio 's kritika fegyvereivel; ismértedus legközelebb közlendő beszédében megemlité a stadiumokat, mellyeken keresztül a szőnyegen levő ügy a jelen, a praxis terére jutott. A FRR. mond számokkal vának ellenünk, a szám csal-

hallanság bélyegét viselven fontos, de az igazság ellen eszközül is használható. A FRR. által felhozott számok adatokra építettek, de mellyek bebizonyítva nincsenek, mellyek ha bebizonyítva volnának is, nem mintabörtönt kellvala indítványozniok, hanem ezen rendszert egészen elvetniök. A FRR. mond szóló okoskodásukban csellel élnek. A philadelphiai fogház elleni adataikat a bostoni ellenséges indulatu társaság lapjaiból meríték. Amerikában a magány-'s hallgató rendszer védő-ji egymást hamis táblák készítéséről vádolják; a felhozott genfi sangol statistikai tudósítások pártok csatornáján folytak. Betegségi eset Franciaországban több van a hallgató mint a magányrendszer mellett; igaz, mutatkoznak örjülségi esetek a magányrendszer börtönökben, de nyilvánvalóan ezek a hallgató, a régi rendszer-nél is; őszinteség, egyenesség volt é hát csupán amaz egyet támadni meg? Föltéve, hogy a magányrendszer az örjülséget előmozdítja, vajjon az elvekben van é ennek oka? A hallgató rendszerü fogházakban a criminalis tábellák titkolozók, ezekben az örjülséget elkülönböztetés nélkül dolgoztatják az egészséges eszközökkel együtt. Amerikában tapasztalat szerint a szines rabok hajlandóbbak az örjülségre 's ez következtése bizonyos bűnöknek is, az örjülség nem tarthoszsza, néha 30—32 óra alatt megszűnik. Valamely rendszer sikerére nézve nem lehet csupán csak visszaesést hozni fel, ennek okai a rendszeren kívül is fekkhetnek. Azon ellenvetést, miszerint a magányrendszer mellett sem vala nélkülözhető a testi fenyték, hiteles számokkal győzi le a szónok. A költséget illetőleg: igaz a magányrendszer mellett nagyobb kamrák, de termék p. o. dolgozó, nem kivántatván, az ellenvetés gyengül. Összeállításit, számjait 's adatait, mond szóló, nem folyóiratok hanem hivatalos tudósításokból meríté. Megemlité a főrdi okoskodás cselet, miért nem hoztak azon országokból ugymond adatakat mellyekből mi, miért épen Amerikából, a népek e Babelebul. Részletekbe nem bocsátkozik, mert ez végtelenbe vezetne. Megjegyzí, hogy a FRR. adatai nem hitelesek, összeállításik nem igazságosak, állítja hogy magányrendszer eredményei mindenütt kedvezők, 's mit ellenvetnek a FRR. az örjülség, betegség egybevetvén a rendszereket, a magányrendszer mellett van; sok függ mond szóló a börtön-személyzettől is. Mondják a FRR. hogy valamely reform-kérdésnek kora nem abban áll hogy annak szüksége elismértessék, hanem hogy más reformok által ne gátolassék: vajjon gondolható é, miszerint későbben ez ügynek többet áldozhatunk? A mintabörtönt szóló nem látja szükségesnek, miután ez egy az egymásutáni építéssel; minden esetben egynél többnek 's külön faj, miveltségü népek közti építettségét indítványozza; egy börtön sikerénél nem tudhatni, mi illeti abból az elvet 's mi a véletlent? melly törvényhatóságnak új fogházra van szüksége, építsen a magányrendszer elveit szerint; 's ott, hol azon sommának, mellynél többé a magányrendszerü börtön nem kerülne, negyed részét igénylené a javítás, kötelezn é erre a törvényhatóságokat. Az átmeneti szakról ugymond gondoskodnunk kell, mire nézve ideiglenes rendszer- kidolgozás szükséges, ezen eset a büntetési arány változtatását föltételezi 's az üzenetben az arányosítás elvét is ki kell mondani. Egy fiatal követ a mintabörtönt mind magány-mind hallgató rendszer szerint indítványozta. Egy követ a válaszüzenetből, mellyet a jegyző által felhozottakból vél szerkesztendőnek, a „minta“ szót kihagyatni akarja. S. és K. követei meggyéiknek a kerületi börtönök elleni utasítását adták elő. Határozat az lön: hogy a viszonyüzenet a jegyző által a V. követé 's maga a jegyző által előadattakból fog szerkesztetni, ki egyszersmind az ideiglenes börtönrendszerterv kidolgozására is megbízottat.

A nádor ő felsége elnökle alatt tartott június 27kei 169 d. orsz. fdi ülésben köziratra bocsátandó következő válaszüzenetek olvastattak föl: 1.) Második válaszüzenet a FRR-tól a vallásbeli sulyok mult országgyűlésen fentartott pontja iránt. 2.) Második üzenet az 1844 mart. 25én kelt k. k. leiratra közölt üzenet tárgyában. 3.) Második üzenet a g. n. e. vallásnak sérelme tárgyában. 4.) Az unitariusok befogadtatása 's 5.) a vegyes házasságok meg nem áldatásából eredett sérelem iránt. A kir. városok rendeztetése iránti rendi III dik üzenet vétetvén tárgyalás alá, a polgári qualificatiokrul s z ó l ó 89 §nál gr. A. Gy. a mult lapunkban említett javaslatot indítványozta. Ezen indítványt az ellenzéki tagok közül néhányan a direct választás föltétele mellett fogadták el, mások pedig a RRnek megüzenetelni akarták az érintett qualificatiokat a direct választás kikötött feltételeiül. Nádor ő felsége a többséget g. A. indítványa mellett mondá ki. Tárgyalás folytán: a 143 §. elfogadtatott a 144. 155 §§ra nézve pedig, míg a gr. A. indítványa fölött egyezés-

nem létesül, a FRR. előbbi nézeteikhez ragaszkodnak. a 146. §nál: F. gr. szerint a bizodalom korlátozatnak, ha a hivatalnokok 's bányatisztek a választásból kizártnának, a 155 §ra nézve gróf A. indítványa sorsát akarják bevárni. A főfelügyelőhöz elvben ragaszkodnak, magára a hivatalra nézve addig nem nyilatkoznak, míg a RR. nézeteiket nem közlik. A 231. 270. 310. §§ra nézve szinte előbbi javaslataikat tartják meg, ugy a háziadó maximuma 's minimuma meghatározását illetőleg is. A tisztviselők kinevezetését a főfelügyelő jogai közé számítják. A IV. V. VI. 's VII. részben előbbi nézeteiket tartják meg a IXnek pedig kihagyatásá most is szorgalmazták. E tárgy bevégeztetvéa nádor ő fge legközelebb alkalomra a RR. megyei kihágások iránti üzenetét tüzte ki.

A június 27kei ker. ülésben elnök, jegyző, naplővivő az előbbiek. Az elnökség nádor ő fge felszólítása következtiben a RR. t. néh. b. Mednyánszky emlékeztetőre f. hó 28án szentelendő gyászmisére hitta meg. A főrdi üzenetből olvastatván a büntető t. könyv 3dik részére tett észrevételek, mikre megjegyzendő, hogy a FRRet módosításai ajánlásában a javasolt mintabörtön eszméje vezérelvén, ennél fogva több pontnak az alsótáblailag elfogadott választmányi munkából idomítását szükségesnek látták, a FRR pedig kerületi börtönhöz ragaszkodván a főrdi javaslatok el vagy nem fogadtatásában e szempont által is kell vala vezetettnek. Elfogadtattak: a rabokkal, büntetésök ideje alatti bánásmódul szóló szakaszról az 54. 50 §§ban tett módosítások, 's a szabadon bocsátottokról rendelkező szakbul a 70 §. a börtöni tisztviselők ki által fogadtatása vagy elbocsátatásáról intézkedő szakban a 156 §. A XIII. v. a szabályos utasításokat tartalmazó fejezetből a 183, 204. 206. 211. 213. 220. 232. 238. 240. 244. 256. 261. 256. a XI v. fejezetben a 327 §. A törvényhatósági börtönökkrül rendelkezőt illetőleg a jegyző indítványzá, miszerint a fölrásban ő felsége kéretnek meg az építés körüli rendelkezések megtételére, nevezetesen hogy az illető építő biztosságból kiküldöttek az építendő fogházak terveit, a hely színet vizsgálják meg; mi el is fogadtatott. A börtönöknek melly helyen leendő föllállitása kerülvén szőnyegre, minthogy a b. . . di javaslat a számra nézve határozottan nem szól, egynél mindenesetre többet akarván, előbb a börtönök száma lett tanácskozási tárgy 's a b. . . i indítvány azon részét, melly a börtönöknek az ország külön faj 's nyelvü népei közti építettségét javasolja, szemök előtt tartva, némelylek négyet, mások közeledés tekintetiből kettőt akartak; szavazásra tüzetvén a kérdés, nagy többség négyet fogadott el; az ellenszavazók részint utasításai részint azon szempontbul indultak, hogy kettőre, ha álló siker nem mutatkoznék is — nem vesztegetletnek annyi költséget, mint többre. A megállapított négy börtön helyeit illetőleg, némelylek a kijelölést akkorra kívánták halasztatni, midőn a FRRel az egység a tárgy más kérdéseiben már megtörtént, mások a kormányra bizni, egy dunai követ olly kerületben felállitani, mellyhez legtöbb törvényhatóság lesz sorozva, egy felföldi követ a 4 kerületben, egy másik a jegyzőt akarta javaslatkésztésre megbizni. Sz. indítványa, hogy a 4. kerületben állitassanak fel, elfogadtatott, ez részint szavazás, részint felkiáltás utján el lön határozva, hogy a dunán-inneni kerületben Léván; dunántuliban Pécselt, Tiszán i. „Miskolczon“; Tiszán t. „Aradon“ építtessenek fel. Végül az elnökség jelenté hogy a gyászos 's közfájdalmat gerjesztő sorsu ungi köv. Orosz Elek végtiszteletére a halotti mise 's beszéd július 3án tartatik. —

LEGUJABB június 29én és 30án ünnepi szünét. Julius Ijén tartott ker. ülésben elnökök: Kerkápolyi (Zala) 's Bánhidyi (Csanád) jegyző; Palóczy, Demezky; naplővivő: Komlóssy. Tárgy: az országgyűlési szállítások tárgyában kiküldött orsz. választmányi jelentése. Palóczy felolvasá Pozsony város követe Vesztér J. bemutatott megbízólevelét. A választmányi jelen állapotra vonatkozó javaslat tárgyalata folytán az a), pont fölött, miszerint az országgyűlési szállításoknak ingyen kiszolgáltatása már ezen országgyűlés alatt megszűnik, miként az igazság 's méltány szellemétől várt lehetett, egyhangu megállapodás történt, ha kiveszszük egy felső tiszavideki követ által küldőji nevében tett azon kijelentést, miszerint azok a nemesség szüz vállalt mindennemű teherviseléstől kiméltetni akarván, csak ingyen kívánák szállásolni. Fölhozatván a választmányi vélemény követeztében J. . . polgárai által benyújtott petítio Th. követe, ki sértő kifejezéseket lát benne, elégtételt kívánt, 's bár többen elismérték, hogy ama folyamodáson előmlő keserü hangulaf miatt, a modor kifogás alá esik, de a jogtalanság, 's abnormis helyzet által felidézett érzetek kifejezésének szabályt a fájdalomnak hangot elébe írni nem lehetvén, azonban J. követe is az illetők részéről sérteni nem akarást nyllványítván, a petítio bírálatától a tanácskozás egészen a tárgyalás alatti pontokra fordult, mellyek közül a fizetés körül intézkedő d) pont első része Cs. köv. indítványa ugy módosítottat, hogy

jelen orsz kezdve fi meddig te javaslat gyedre, m fizetlenség és f) pont
 Hir fő oka von sen részt al nal tekint egyesülte zeknek el
 A k ban ter utca 10 lotti 9 ó gett ülés lettel me
 Billa tunk, az e tatott évn e' köve k sott jelen leg nem gyed ala többre sz get. — bel legér nantájáv kodásra o lek tehet „est anim ben a' m véssé es nem neh tásoknál védnek a ni legna hoknak. l olvastatá talárol m mellynek mas bucs nagy böl nonisálta szónok a felett po de én a san kitü ritotta. fenykimé deknak lófájdalm Szőnyeg tárgy, t gálódó f a' bád n'gya, kortes- daskodé ga hozz adó elle adó elle mességgé hogy ez nyoztat tudom m den vizt mellett got e' tá e' szem lett az é ktvén, zott. a még né sok ter dek a' küldötté jelentés erőszak adó a gánykö lónak n nél fog egy sz küldötté jék. It jít mut a' legv olly es gyében res ersz dás az commis korszer e' gyü sal mul ezi m is kiki tató; d san ko dásnak a' lesöt sének a' bau

jelen országgyűlésre a szállások sz. György napjától kezdve fizetessenek, a) pontnak másik t. i. a) fizetés meddig terjedését tárgyzó része ugyanazon érd. köv. javaslata ellenében miszerint a szá lásbér azon évnyedre, mellyben az országgyűlés eloszlik, egészen kifizetessék, a többség által megtartott, valamint az e) és f) pont is.

Hir szerint Rotschild b. Pestre utaztának egyik fő oka volt az állóhid-építés ügyében ezentul lényegesen részt venni. Ha való, miként a középponti vasutvonal tekintetéből Rotschild, Sina's Eskeles b. urak már egyesültek, úgy hazánk a forgásba jövő töképeneknek előre is örvendhet.

A' kisdedovó intézeteket Magyarországon terj. Egyesület ideiglenes szállásán (királyi utca 1024 sz. alatti házban) f. 1844. jul. 7én délelőtti 9 órakor a' budapesti kisdedovók eszmecseré végett ülést tartandnak, mellyre a' n. é. közönség tisztelettel meghívatik. Stuller Ferencz egy. titkár.

Biharból a' mult gyűlésről két rendű levelet kaptunk, az egyik így hangzik: Nyárelő 3kától 11kig folytatott évnegyedes közgyűlésünk nevezetesebb tárgyai e' következők: a' megye állapotáról előnkül felolvasott jelentés folytán az egészségügyi viszonyokat illetőleg nem lehet meg nem utközni azon, hogy ez évnegyed alatt a' ruhben silylő oláhok száma hatszázalé többre szaporodott, „quam liberalis proh! scabies vigeget.“ — Ez némellyeket mosolyra birt, de a' jobb kebel legérzékenyebb húrjait fájdalmas számalom dissonantiájával rezgő által, mert kórragadvány körüli ovakodásra oly kevéssé eszmélő embercsoportul, a' lélek tehetségét itélve, ma is méltán mondhatná Plato: „est animal bipes, et implume.“ 's fájdalom! megýnkben a' magyar korona csak nem ezer oláh tagjai illy kevéssé eszmélő éjsötétségben botorkálnak, a' honnan nem nehéz megfejtetni, miként képes a' megyei választásoknál egy, csak joghitorlásból nemes különben ügyvédnek censeált sokontrás káplár jó sikerrel vezérelni legnagyobb részét ezen szerencsétlen implumis oláhoknak. Későbbén a' seontra és követi jelentések felolvasatása után B. Ö. követünknek első alispáni hivataláról már másod ízbeni lemondó levele fordult elő, mellynek következtében egy bíró bosszantásig unalmas bucsuztató parentatiót patiesolt össze, 's többi közt nagy bülesen a' lemondottat alispáni nagy halottnak canonsálta, a' mit az aligha megköszönne; miután pedig szónok azt is kijelenté, hogy ő e' megyei nagy halott felett polgári gyászba öltözik, akkor többen kaczagtak de én a' gyászt elhittem, mert a' parenaisisból világosan kitűnt, hogy szónok hihetőleg eszt is gyászba borította. A' lemondás elfogadtatott, 's alispáni érdemei fénykímélés nélkül jegyzőkönyvbe ígtattattak, 's a' rendeknek érzéstelen holt betűkbe szoritott érzékeny előfájdalmi bucsulevélben hozzá küldetni határozattak. Szönyegre került még gyűlés végéig egy nevezetes tárgy, t. i. főispáni Helytartónk irányában a' báródi vizsgálódó küldöttség jelentése, az eset következő: V. J. a' báródi oláh nemességnek, ut fertur, nemtelen főhadnagya, életmódra nézve ugyan sóorkáplár, de hatalmas kortes-notabilitás, még mult évi szeptemberi gyűlésen vádaskodék a' főispáni helyettes ellen, mintha ő méltóságához hozzá folyamodott két báródi nemest öllene, 's az adó ellen ingerelt volna, a' Báródságra ellene, 's az adó ellen névtelen lázító levelet íratott volna 's a' nemességet B. Ö. alispán ellen bujtogatta volna; 's mint-hogy ezen alaptalan ármánykodás ő méltóságára irányoztatott, a' liberalis nagy többség az igazság nem tudom milly szabadelmű fogalmán indulva e' vádat minden vizsgálat nélkül ő felségéhez oly kérelmü felírás mellett küldötte fel, hogy ő felsége a' kir. biztosságot e' tárgyra is terjessze ki. Azalatt a' f. i. helyettes e' szemtelen rágalom leplezésére compulorium mellett az épen ellene használt 's több más tanut megeskvetvén, mivel V. J. a' vallomások eredményétől megfázott, a' következett gyűlésen az eljárt tisztviselők, 's még néhány ellen panaszt nyújtott, mintha a' vallomások terror-smussal erőszakoltattak volna, ekkor a' Rendek a' kérdéses eljárás megvizsgálására biztosságot küldtettek ki, mellynek a' mostani gyűlésen felolvasott jelentéséből kiviláglott hogy e' tárgyban semmi tisztí erőszakoltatás nem történt, a' mennyiben pedig a' feladó a' biztossághoz nyújtott folyamodásában egyéb magánykörülmények megvizsgálását is kérte, ez a' vádlónak magányügye lévén, arra a' biztosság küldetésénél fogva nem látta magát feljogosítva. 'S mi történt? egy szájhős indítványára elhatározattik, hogy az előbbi küldöttség mind körülmény 's kérdések felett vizsgálódjék. Itt ugyan kár, hogy a' liberalismus nem remekpéldáját mutatta az adózók gyakorlati pártoltságának! mert a' legvastagabb arisztokratia korából is tán nehéz lenne oly esetet kihalászni, hogy valaha magány-ember ügyében a' vizsgálódás költségit a' szegény adózók őrereszvényére rótták volna. Milly gyönyörű atyáskodás az ilyen, szükségtelen commentálni. Egyébiránt a' commissio eredményéről még mit sem tudnak, de némelly korszerű tisztviselő és nem tisztviselő liberalisok már is e' gyűlés alatt zene-élvvel párosult boros restaurálásal mulatoztak, 's a' barna zenészek által magukat utcazi muzsikáltsáson felül a' közel fekvő vidéki fürdőbe is kikísértették; és ez noha nem nagyon botránykoztató; de még is oly avas obscúritás, mellyet bizonyosan korszerű haladóink ellenvéleményükben betárkodásnak mondanának, de én mint discret liberalista csak a' lesötétült régi szokások mesterlegényes föllevenítésének nevezhetem. Prosit a' mulatság! csak valahogy a' barna zenészek a' „Világ“ levelezője által említett

politikai koporsóhoz nagyidai bús nótával ne szoruljanak. A' második tudósítást közelebb.

Fiumei Eco' szerint azon hir, hogy ő felsége koronás királyunk a' tengermellék felé e' nyáron kirándulást tend, mind valóbb színűvé kezd válni; vajha teljesülne reményünk, melly egyszersmind az összes nemzet öröme, folytatja a' mondott lap, hogy Fiume polgárai ujlag tettel bizonyíthatnák, miként a' hűséges czimre, mellyet jobbágyi hódolatok 's a' fels. ház iránti ingatlan vonzalmok által érdemlének, valóban érdemesek's ohajtnak is mindenkor maradni.

A u s z t r i a.

Az elbocsátott rabok fölsegéllésére alakult bécsi egyesület egyik nagy gyűlésében gr. Barth jeles alkalmi beszéde bevégeztével alapítónak felkiáltás után ismértetett el. Az egyesület főállhatása 's gyarapodása iránt legszebb remény mutatkozik, minthogy az eszme spenditése óta lefolyt rövid ke idő alatt több mint 30,000 fr. jött be.

Spanyolország.

Majus 12kei amerikai lapok szerint Havannában özszeesküvés fedeztetett föl. A' feketék t. i. a' város kutaít, 's a' laktanya kenyértésztaját akarták megmérgezni 's azután felzendülni. — A' főnök (Blakeley) már fogva van. Ez egy vagyonos szabad szerecsen, annyira bizakodék a' terv sikerében, hogy Párisból egyenruhát is hozatott magának, mellyben magát a' zendülés napján a' sziget kapitányának kikiáltassa. O'Donnell kormányzó megígérte neki, hogy ugyanazon egyenruhában fogja őt felakasztatni. — Bastarache-t, Espartero magány-orvosát Londonbul visszatérte után a' kormány a' burgosi tartomány kórházainak főfelügyelőjévé nevezte. Spanyolország fenforgó vizzálykodásai Marokkóval békes uton fognak kiegyenlítettetni. — Izabella királyné egészségi állapotáról újabb hírek azt mondják, hogy a' királynét általános vizkórság fenyegeti 's a' kórjelek a' fürdők használata után sem változnak. Ez azonban még valósulásra vár.

(A' királynékat Madridba visszavárják.) Barcelonai hírek szerint a' királyné egészsége, egy párizsi levelező tudósítása ellenére legjobb karban van. A' királynék f. hó 20dikán alkalmasint visszatérendnek a' fővárosba. Havannai hir szerint O'Donnell tábornok, az angol consul előterjesztése ellenére hat angol alattvalót, kik a' fehérek elleni özszeesküvésben részt vettek, agyonlövetett. April 28kán pedig szinte mintegy 200 néger hasonló vétségért; közelebb végre majd 400ra hasonló sors várt. Jun. 10kén Barcelonában Izabella királyné föns. anyja jelenlétében a' magas porta követét Fuad efenedit fényes elfogadásban részesíté.

Anglia.

Jun. 14kén a' felsőház az exeteri püspök indítványával (nyilvános bordélyházak ellen) foglalkozott; az egész vitának inkább tréfás mint komoly színe vala; megjegyeztetett sőt statistikai adatokkal erősítettett többi közt, miként legtöbb illy bünfészek — száma 24 — találattik a' Westminster tö-szomszédságában; ha pedig a' kissé távolabb esők is ide számítottak, azok számát legalább is százra tehetni. Szóló Fitz Hardinge gr. itt alkalmat von áttérni mult számunkban érintettük azon pörügyre, melly Byron l. szobra miatt keletkezék. Különösnék látszék t. i. előtte, hogy épen azon egyedek, (a' westministeri káptalan) kik minden oldalról erkölcsmetelyekkel vannak körülvéve, tisztán erkölcsi tekintetből nem akarják az érdeklött szobornak a' nemzeti emléksarnokban leendő felállítását megengedni, 's pedig mint mondatik, csupán azon okból, mivel a' genialis költő műveiben a' vallást és erkölcsiséget kíméletlenül úgy bűnösek. Mire az illető püspök által megjegyeztetett, miszerint a' felhozott jeles írőkali hasonlítás nem áll, minthogy Milton jó keresztény lenni soha meg nem szűnt; Shakspeare keményebb kifejezései kör és viszonyok által menthetők, mig Byronnál mind ez nem egyéb némi pöffeszkedő n e g é d és különczködési viszketeg korcs szüleményinél. Az indítvány érdemét illetőleg megjegyeztetett, miként az által a' kívánt illetőleg elérhetni, a' hozandó büntető törvények csak nyilvánosan bebizonyított feslettségi kihágások 's botrányokra leendvén szoritva. A' népszerűséget mellynek Miklós czár Londonba mulatta alatt örvendé, aligha el nem vesztendő hosszabb időzés által; legalább voltak tünemények, mik után illyesmit sejtteni lehetett.

(Lajos Fülöp londoni látogatása sept. közepére tüzelett.) A' Court Journal szerint most már bizonyos, hogy Lajos Fülöp Victoria királynét jövő sept. hóban fogjameglátogatni. Hiedelem szerint Lajos Fülöp sept. 15kén Londonban leend. — Montefiore Moses londoni pénztözsér

jeruzalemi hitsorsosinak kétminden szükséges nyomda-eszközzel felkészült sajtót ajándékozott. A' nevezett helyen rendezett izraelita könyvnyomó intézet 22 egyedből áll, 's már az idén az izraelita kalendáriomot ide nem számítva, több más szépirodalmi tárgy könyvvel szolgált. Ama golyó, melly a' hős Nelson Trafalgárnál halálosan megsebesíté, jun. 16kán Beatley kapitány, mint a' haldokló admiralt ápolthajóorvos testvére által, egy kristály szelenczében a' kir. átnyujtatott. Mult hó közepén mint a' waterlooi ütközet 29d. évfordulatos napján leplezték le Cityben a' már felállított Wellington hg óriási lovagszobrát. A' szász kir. ki a' lordmayorral 's mintegy harminczra menő vendégkoszorúval a' Mansions houseban épen egy fényes villás reggelinél ült, az ünnepegyre küldöttség által hivatott meg, ki is engedve a' szíves meghívásnak, a' lordmayorral karöltve sétált Waterloo piaczára, hol a' polgármester által tartott alkalmi rövid beszéde után, az özsze gyűlt ezrek éljen kiáltásai közt a' szobor lelepleztetett. A' szász király színtő kalapját magasra emelve üdvözlé a' bajnokot, melly kiüntetett részvéteért ő fölségét a' nép megéljenezvén, a' lordmayorral együtt Mansionhouseba tért vissza, s félbenschakasztott reggelijét folytatandó. Este Wellington hg a' waterlooi ütközetből még életben levő tiszteket szokása szerint fényesen megvendéglé. Az öreg tábornok bajtársai 's a' fiatal Albert hg közt foglalt helyet, ki 1815 évi jun. 18kán még nem is született. Az ételek arany a' csemegék pedig az elhunyt porosz király által ajándékozott potzdami porcellán edényekben hordattak fel. E' czélebből némelly ezredeknél is külön ünnepegyek tartattak. —

Franciaország.

A' jun. 9dikei felhőszakadaskor az iparműkiállító; épületben növelte a' zavart azon körülmény is, hogy a' hirtelen támadt vihar elül nem tudva a' nagy néptömeg menekülni, ezrenként tódult a' műkiállítási épületek tágüreibe. Szerencsére a' borulat csakhamar tovább vonult mi által a' bensorult embertömeg közt nem egy szabadult meg az agyon nyomtatási vagy fuladási veszélytől. Az ijedség első pillanatában jóval nagyobbak képzeltek a' vészokozta kárt, mint valóban volt; ugyanis az iparczikkek sérülése általi veszteség körülbelül 40 vagy 50 ezer frankig terjed. Nagyobb 's nehezebben orvosolható a' baj, melly az érdemdíjak kiosztása körül mutatkozik, minthogy a' műbíráló választmány munkálatai jun. 9eig nem voltak bevégezve, sok iparczikk pedig annyira megrongáltatott, hogy még csak kiismerni is igen bajos dolog. Azok, kik ez idei iparműkiállításban legnagyobb részt vettek, vádallakarnak föllépni az illető építész ellen, ki a' kormány által utalványozott fél millió jó részét saját zsebébe csuszattatta, mi által természetesen az épületek épen nem erősültek. — A' párizsiaakra szokatlan élvezet vár; esténként Berlioz Hector vezérlete alatt óriási zeneünnepegyek fognak tartatni, az iparműkiállítási faépületekben 850 zenész fog működni 's pedig aképen, hogy külön alkalmakkor a' francia, olasz's német zene lesznek kiemelendők. Az összes karzemélyzetet 1200ra teszik. — Joinville hg Toulonba érkezéttel kitzetett az admirali lobogó's Afrika felé már elvitorlázott. Bonaparte Napoleon Laj. röpiratot bocsát közre illy czim alatt. „A' pauperismus kiirtásáról.“ Mondják ő is a' Marokkó elleni önkéntesek sorába szándékozik állani. A' J. des Débats szerint Franciaország még nincs nyílt háboruban Marokkóval, azonban a' dolgok jelen állása után itélve ez igen könnyen bekövetkezhetik, ha a' marokkai s z u l t á n jőzan tanácsra' nem hajt. Franciaországnak nincs szándokában új hódításokra indulni Afrikában, de az eddigi birtokot kellőn biztosítani erős akarata. — A' megbízottak, kik külön kormányok által küldetvék a' párizsi nagy iparműkiállítás megzemlélésére, jelenleg 22külön hatalom részéről küldettek. Ugy tekinthetni ezt, mint kezdetét a' majdanlábra kapandó iparügygyűléseknek, minőlegközelebb a' berlini leendő a' német vámszövetség iparczikkei kiállitva; későbbben pedig az öt-ötévi austriai nagy iparműkiállítás Bécsben. — A' J. des Débats szerint Algirban eddig mintegy 18 jezuita foglalkozék neveléssel; ezek mond az érintett francia lap levelezője, jelenleg egy nagyszerű nevelőintézet- felállításban fáradoznak 's midőn majd az összes nevelés kezeik közt leend, nyilvánosan fogják tanítani, miként a' gyarmatok egyedüli jogszerű 's törvényes ura nem más mint a' Bourbon ház idősbik ága 'stb. Párisban a' közvélemény a' Marokko elleni háboruskodás iránt nem legkedvezőbb, mivel az avatottak átlátják, hogy oly kiterjedésű tartományt, minő Algir, egy hatalmas szomszéd erőteljes örködése mellett 's ellenében megtartani nem kis feladat. Azonban a' National, nem ohajtmást, mint komoly akaratot a' kormány részéről, 's biztonhiszi, hogy az ellen csak hamar lefegyerez-

ve 's ereje nagy időkre meg leendne törve. Bugeaud alkalmasint eltér véleményében e' republicai strategicus nézetektől.

Egy hadministerségi tiszt június 18-án több sürgönyvel Afrikába a' marokkai határszélekre küldetett. A' Commerce szerint a' Marokkó felé indítandó hadierő, három osztály hajóból, 's néhány fregáttól 's gőzösből álland, melyet egy 1200 főnyi osztály csapat 's egy századnyi mérnökkar fog kiegészíteni. — Oudinot tábornagy indítványa következtében, melyet azonban Soult marsal nem pártolt, sőt némelyek elleneztek is, az alsóházi ülésben végzéssé lön, hogy szárazföldi vagy tengeri katonák, kik hivatalos foglalatosságukat teljesítendők Orleansból Bordeauxba utaznak, vagy szabadságra mennek, vagy kitelt szabadságuk után hazatérnek, minden podgyászostul a' vas bérnek csak felit, azok pedig kik csapatonkint utaznak, podgyászostul e' rendes bér negyedét fizetendik. — Mehemed Ali 3dik fiját Hussein beyt és unokáját Achmed beyt Ibrahim pasa fiát, kik mind ketten legfeljebb 18 évesek, kiképzés végett Párisba küldendi. Hussein Egyiptusban is a' lovaglóiskolát rendesen járta. Achmed hg tűzéri tanulmányokra fogja magát szentelni. Kisérőkül hozzájuk, mintegy 15—20 fiatal ember a' legelőbbskelő családok gyermekei csatlakozandnak. Udvarmesterök a' Párisban növekedett Stephan efendi leend.

Poroszország.

(A' sziléziai hegységéből zavaros hírek.) A' posztószövek által okozott nyugtalankodásnak annyira megnyire már vége szakadt, miután a' sánatos események színhelye nagy számu katonai csapattal van megrakva, a' vétkesek pedig nagyrészt a' hegyek közé menekültek, hol magukat sokáig fen nem tarthatván, családai-

hoz kétségkívül visszatérnek. Valóban sajnálhatni a' szegény embereket, kik a' rendkívüli szükségétől, a' dús gyárosok fukarságától 's gunyától zaklattatva törvényt szegtek, melynek büntető snlyát most már ki nem kerülhetik. Ezen boldogtalan emberek iránt egy hangulat uralkodik mindenfelé. Kebellázító dolgokat beszélnek az itteni gyárosok 's kereskedők szegényekkel bánásmódokról. Mit szóljunk ahoz, midőn egy 120 rőfös vég szövetért a' szövő 18 ezüstgarasnál többet nem kapott? 's kéréltetlenül leróttak ebből is, mihelyt a' szövet ellen legkisebb kifogásuk volt. Midőn többi közt egykor egy illy zsarló dús előtt munkái panaszkodtak, hogy éhező gyermekeik számára kenyeret szerezni nem képesek, az azt felelé, hogy egyenek szénát, az olcsóbb! Illyes meg ehez hasonlókkal magyarázhatni azon elkeserültséget, mely napról napra növekedvén, utóljára kitört. Az már kétségkívüli tény, hogy a' rombolók semmit magukkal el nem vittek, sőt a' pénz is érintetlenül maradt, hanem a' helyett az ablakokon hányták ki, hol aztán asszonyok és gyermekek által hirtelen felkapartott. Számos váltólevelet számviteli könyveket jssze-téptek, 's e' közben fenhangon kiáltozák, hogy egyedüli céljuk ezen dolyfős embereket épen olly szegényekké tenni mint ők magok. A' hatóságok figyelmezteték a' tömeget azon büntetésekre, melyeket tetteik vonandnak magok után, de ők rendíthetetlenül felelék, hogy azoktól senki sem fél; a' tömlőczben sinylő nem szenved annyit mint ők, kik noha éjjel nappal dolgoznak, mégis éhségtől kinoztatnak. Ennyire jutott nép többé a' törvénytől mitsem félhet. A' katonák egyszeri rájuk lövés után visszavonultak, míg számuk annyira nem szaporított, hogy a' rendbontókat vérontás nélkül is lecsilapíthaták. Ezen szombor esemény után több főhi-

vatalnok, a' porosz kir. hg maga is a' hely színére siettek, hogy a' dolog valódi okairól alapos tudomást szerezenek. Egy boroszalai levél szerint az ispotály, és a' ref. egyház lerontatott. A' dühöngő nép mindenfelé csak ezt ordította: le a' részvényesekkel! — Berliu hírszerint a' czár özv. Mecklenburg-schwerini nagygnével 's ennek leányával június 15 esti 6 órakor Swinemündebe érkezett 's esti 8 órakor Bogatir tengerigőzsré szállván, utjokat Sz. Pétervár felé folytatták.

Montenegro.

(Angol látogatók Czetinyében.) Cattarói hírek szerint egy angol hadi bárka megérkezte a' parti lakosok előtt nagy figyelmet ébreszte, de még inkább az, hogy l. Clarence Paget kormányzó kevéssé ott mulatás után 6 más tisztitársával a' tartomány bessejébe utazott. A' montenegrói vladika, ki erről már jó előre értesítve lehetett, nemcsak segédtisztjét küldé Cattaróba az érkezők elibe hanem maga is néhány órányira elejökbesiete. Czetinyében az angolok lehető legkitünőbbben fogadtattak. A' vladikának Clarence, lorddal több óraig tartott beszélgetése után, különféle tisztviselőknak adatott parancs, hogy vendége előtt a' tartomány politikai, statistikai és kereskedelmi különösen pedig Oroszország iránt álló viszonyait tárják fel. Lord Clarence a' szükséges utasítások vétele után a' vladika testvérje 's néhány ór kíséretében, ismét visszament Cattaróba 's vitorlát Tunis felé feszítetté hogy eljárása felől az ottani osztályparancsnokot, ki e' részben bihetőn az angol kabinettől nyert utasítást, kellőn értesítesse. Czetinyében karókrul meredező török fejek, nem legkellemes benyomással lehettek az angolokra, miután Cattaróba visszatértükkor a' montenegrói nép vad állapotja felől egyenlő értelemben nyilatkoztak.

ÉRTESÍTŐ.

Hirdetvény.

Tek. ns Mármaros vmegye Verchovinai járásban fekvő, 's alább megnevezendő helységekben a' kir. fscus birtokához tartozó részjószágok a' huszti kir. kincstári uradalmi gazdálkodó tisztségű 1844. évi jul 15d. napján tartandó nyilvános árverés útján ugyan e' folyó év novemb. 15ő napjától kezdve 6 egymásután köv. évekre haszonbérbe adának, ugymint:

Folyó szám.	Helységek nevei.	Ur-béri tel-kek	Jobbá-gyok		Ur dolga	Füst-pénz.	Dézsmaváltság.	Urbéri öfő	Urbéri szék.	Körösmaheli árenda	Majorság-béli föld		Jelenlegi földbér.	Malom. taksa	Házbér			
			telek száma	szelér.							szántó föld	kaszál. föld						
1	Ökörmező	8 1/2	52	54	2039	106	34	8 1/2	31	34	30	106 1/2	124 1/2	80	30	12	30	18
2	Izka . . .	1 1/2	6	—	157	6	4	30	1 1/2	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Ujholyatin.	1 1/2	9	3	238	12	5	—	1 1/2	5	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Ricska . . .	1 1/2	6	3	249	9	6	30	1 1/2	6 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Bisztra . . .	1 1/2	1	—	18	1	—	30	1 1/2	6 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Rippinye . .	1	5	3	187	8	4	—	1	4	5	—	—	1	10	—	—	—
7	Lopusnya . .	1/2	4	4	168	8	3	—	1/2	3	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Majdánka . .	1 1/2	8	8	318	16	6	—	1 1/2	6	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Szolyma . . .	2	13	8	424 1/2	21	8	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Szinevér . .	1 1/2	5	10	329 3/4	15	5	—	1 1/2	5	—	—	—	—	—	—	—	—

Összesen 19 1/2 | 109 | 93 | 4128 1/4 | 202 | 76 | 30 | 19 1/2 | 76 1/2 | 55 | 36 | 112 1/2 | 136 1/2 | 93 | 20 | 17 | 30 | 40 |

Jegyzés: írásbeli ajánlatok szükséges kellekekkel ellátva elfogadhatnak. 1—3

Hirdetés.

A' nagymélt. magyar kir. udv. Kincstár rendeletéből, a' megüriült kalocsai érsekséghez tartozó gabona, ugymint: a' kalocsai magtárból 1788 p. m. árpa, a' szemes kukorica a' hajósi magtárból 865 p. m. tiszta buza, 737 p. m. árpa és 31 3/4 p. m. szemes kukorica, elvégre a' szent-Istváni magtárból 793 p. m. tisztabuza, 110 p. m. árpa, és 5 p. m. kukoriczának eladása végett írásbeli ajánlatok által e' f. évi július 15kén a' kalocsai igazga-tósági hivatalnál szokott dél-előtti órákban ujjolag árverés fog tartatni.

A' venni szándékozók tehát a' 200 ft. p. p. szabott bánatpénzt a' kalocsai uradalmi pénztárban előlegesen letenni, és határozottan kitett számokban kifejezett ígéretek minden egyes gabonafajokért különösen, sajátke-züleg aláírt 's lepecsételt nyilat-

kozatokban az érintett napon legfőlebb déli 12 óraig a' felhozott igazgatóságnak, a' hozz ebbeli szerződési feltételek is megtekinthetők, benyújtani köteleztetnek, melyben az aján-ló lakását kitenni és hozzá a' le-tett bánatpénzről szóló nyugtat-ványt mellékelni tartozik. 1—3

Rév és vendégfogadó-kibérlés.

Adony m. városa, gőzhajó-állomásának tövében létező Du-na-rév, és azzal kapcsolatban levő vendégfogadó hasznai folyó év július hó 28kán szokott reggeli órákban, tartandó árverés útján, a' többet ígérőnek 1845. jan. 15ő napjától kezdve több esztendőre bérbe adatni fognak. A' vállalkozók e' z ö k k el (bánatpénzzel) ellátva, ezennel meg-hivatnak. 1—3

A' gyakori jégverések mellyek az idei tavaszkor Fehér, Heves, Temes, Pest, Bács, Szerém és más n. megyékben; fájdalom tömérdek földterméket elpusztítá-nak és számos gazdát fardalmaik jutalmától megfosztának, alkalmul szolgál alul-írtnak a' tisztelt közönséget újabban is a' jégverés ellen kölcsönösen biztosító magyar egyesület létezésére figyelmeztetni. E' honi egyesület tavaly, fenállása első évében, a' rüesselt huszonhat jégverést, annak idején közre bocsátott névjegyzék bizonyítá-sa szerint, az illetők teljes megelégedésükre egész 100 procenttel kármentesíté; e' fölött tartaléktőkét is felretett; 19 hazaszerte ismert 's igen tisztelt félfu kor-mányzása 's fölügyelése alatt áll, 's eddigi örvendetes díjbeizetések által jogosít-va van folyó évre is hasonló kedvező eredményt remélni. — Fölszólítatnak tehát az érdemes gazdák, hogy termésöket e' valólag magyar 's legszebb jövendőt ígérő nemzeti egyesületnél, annyival inkább siessenek biztosítani, mivel a' biztosítási díj a' gabna mérőjére 1 vagy 2, bor akójára 6, kender mészájától 12 krajczárra is alig rug, melly csekélységet mindenkinek van módja fizetni 's önmegnyugta ásul fi. etnie is kellene. Biztosíthatni Pesten az igazgatói hivatalban (a' vastuskónál) és az egyesületnek országszerte létező minden ügynökségeinél. Pesten jun. 28d. 1844. Weisz Bernát Ferencz a' jégverés ellen kölcsönösen biztosító magyar-egyesület igazgatója.

U. I. Ha olly helyeken, hol e' társaságnak még ügynökségei nincsenek, alkalmas egyedek találkoznak, sziveskedjenek magukat bérmentes levelekben jelenteni az igaz-gatósnál, melly rájuk, ha különben tulajdonok a' czéljuk megfelelnek, legnagyobb készséggel ruhásandja át az ügynökséget.

Szori felhívás a' magyar kereskedelmi társaság első részvényrészlet befizetésére. Emlékeztelbe hozatik, hogy a' magyar ke eskedelmi társaság rész. ényeitől az első 15%nyi részlet (m'nden rész-vényről 75 p. f.) f. é. július 10keig befizetendő. — A' befizetésék június 10d. nap-jától kezdve Pesten a' társaság ideiglenes s. állásán (városház-tér Almásy-ház, 2d. emelet) mind. nnap reggeli 9—12 óra közt elfogadhatnak.

A' pest-bajai gyorskocsizási hivatal, melly eddig Pesten a' Magyar királyi vendégfogadóban volt, most visszament a' soroksári utcabeli Kék bak című vendégfogadóba. A' kocii megyen minden nap Pestről Bajára és Bajáról Pestre; Bajáról pedig háromszor egy hétkén Uj vidékre 's onnan szint-annyiszor Bajára vissza, t. i. vasárnap, kedden és csütörtökön. Baján állomás-hely: az Oroszlán, Ujvidéken pedig a' Zöld koszoru vendégfogadó. Kész és pontos szolgálátjokat alázatosan ajánlják Bálint János, Markovics Pál és Laud Miklós vállalkozók. 2—2

A' magy. gazd. egyesület által kiadott „Magyar Gazda“

című gazdasági folyóiratra az előfizetés ezennel jövő félévre megnyitvatván, a' t. cz. gazdaközönség egyszersmind értesítetik, hogy az eddigi előfizetési ár, félévi folyamra 4 pfo ftal jövöre is fölemelés nélkül megmarad. A' Magyar Gazdából he-tenként két iv jelenik meg, 's mi beltar.almát 's értékét illeti, nem kételkedünk, hogy eddig is általában elismert 's minden hasonló kölföldi folyóirattal bátran mér-közhető érdekességében 's közhasznóságában a' gyarapodó részvétell aránylag mindinkább fog emelkedni. Előfizethetni Pesten az egyesület titoknoki hivatalában (üllői ut Károlyi ház) 's t. Antal Mihály urnál a' nemzeti casinóban; vidéken az egyesület t. cz. ügyviselőinél 's minden kir. postahivatalnál. Allandó előfizetőink-nek az Okszeru Kalauz 2dik kötetével ajándékképen fogunk kedveskedni. 2—2

Körösma-haszonbérlet.

T. Csongrád megyebeli Szentes váro-sának 4 belső 's 2 külső vendégfogadó-ban és ben a' városban bérlendő magános házaknál 36 csapszékben gyakorlando körösmaültatási 's illetőleg vendéglési jo-gai. mindegyik fogadó 's körösma iránt külön 's egyenkint tartandó árveréseken folyó 1844. novemb. 15ő napjától kezdőd-ve három egymást követő évre haszon-bérbe fognak adatni. Az árverés határ-napja 's helye leszen f. évi július 23d. kán Szeates városa közházánál. Bánompénzül a' belső nagy fogadóra nézve 200 a' dom-bi Csillag 's Serház nevű belső fogadókra valamint a' Kuczori külső esárdára néz-ve egyenkint 50; a' Vekeri esárdára 100; végre a' magányos házaknál nyitandó körösmaakra nézve egyenkint 20 p. forint határozottat. Övópénzül a' szerződésék aláírásaiikkor tüstint 1/4 évi illető haszon-

bér letendő A' szerződések többi felté-telei a' városbírói 's jegyzői hivatalnál meg tudhatók. 3—3

Haszonbérlet.

Tek. nemes Hevesmegyében keblezett Gyalui pusztá felrészre, 3556 holdból álló, haszonbérbe 6 évre kiadó. Bérleni ki-vánók a' feltételeket meg tudhatják, Pes-ten Zöldfa utcában Almásy házbán, Horváth József urnál. 2—3

Kir. haszonvételi árverés.

T. Békés megye Szarvas m. városban a' közös uradalom részről kir. haszon-vételek f. évi aug. 7kén tartandó nyilván-os árverés útján 1845d. jan. 1től 3 egy-másután következő évre bérbe adandók levén, a' bérleni kívánkozók ezennel meghivatnak, egyéb feltételeket Szar-vason az uradalmi közös tisztnél megte-kinthetvén. 2—3